

סופו של קאמל אל חסיין (בן חסיין אל יוסוף)

אחרי אירועי תל חי שלח קאמל שליחים לכפר גלעדי, רצה לעשות סולחה לפי הנסח הערבי.

היה מוכן אפילו לתת אדמות כפיצוי. בכפר גלעדי לא קיבלו זאת. כל השנים לא הסכימו לסולחה וכך זה נשאר.

לימים היה קאמל מתווך ברכישת קרקעות ועזר רבות ליוסף נחמני בעניין זה. (יוסף נחמני איש "השומר" רכש קרקעות עבור קק"ל).

האם רצה לפצות את היהודים על האסון שגרם!

בתקופה מאוחרת יותר גר קאמל בביירות. יום אחד מישהו מהלאומנים ירה בו והרג אותו בגלל חלקו במכירת קרקעות ליהודים...

זה היה סופו של קאמל, מנהיג הבדואים באירועי תל-חי.

חוזרים

אקדים את המאוחר ואספר על השיבה למטולה. היה זה בקיץ, איני זוכר את המועד המדויק.

הייתי אז במחנה האוהלים של סוללי כביש עפולה-נצרת. פנה אלי שמואל דיין מ"הפועל הצעיר" וביקש שאסע לבדוק אם ניתן לחזור למטולה.

היה למפלגת "הפועל הצעיר" עניין ישיר במטולה בקשר לקבוצת הצעירות ואפשרות חזרתן למושבה.

ובכן יצאתי לדרך מעפולה, ובעכו פגשתי פגישה מקרית את שניאורסון חבר כפר גלעדי. גם הוא היה בדרך צפונה כדי לבדוק המצב בכפר גלעדי.

שכרנו במשותף עגלה-מרכבה שנקראה "חנטור", עם זוג סוסים. בדרכנו לקחנו שני שוטרים ערבים שהלכו לתחנת המשטרה בראש הנקרה. כאשר ירדו מהמרכבה היתה חשיכה ואז הואילו הטרמפיסטים לחפש אצלנו נשק.

אצל שניאורסון חיפשו חיפוש מדוקדק, אצלי - לא ביותר.

הגענו עד צידון ומכאן נסע שניאורסון לביירות ואני המשכתי בנסיעה למטולה עם אחד ה"בָּקִים" שנפגשתי עמו במקרה במלון בצידון.

הגעתי עד כפר פִּילָה, שם מצאתי יהודי אחד. היה זה וינשטיין¹⁸ שנשלח לשם כדי לקבל את ה"חומש"¹⁹ שהגיע למטולה מהפלאחים, שניצלו העדרותנו וזרעו חלק מאדמותינו.

חיכיתי לשניאורסון שיחזור מביירות, ובינתיים הלכתי למטולה לבדי.

הלכתי ברגל.